

Manažment nedostatku ľudských zdrojov počas pandémie ochorenia COVID-19

Ústavné zdravotnícke zariadenia sa riadia svojím autonómnym pandemickým plánom.

Doplňanie personálu do ústavných zdravotníckych zariadení je potrebné riešiť okamžite pri absencii zdravotníckych pracovníkov, a to najmä z dôvodu predchádzania nadmerného preťaženia zdravotníckeho personálu. Pri dopĺňaní ľudských zdrojov odporúčame chronologicky postupovať v nižšie uvedených úrovniach, pričom sa môžu jednotlivé opatrenia v menovaných úrovniach prelínať, v závislosti od aktuálnej situácie.

Manažment nedostatku ľudských zdrojov – vlastné ľudské zdroje a doplnenie ľudských zdrojov na báze dobrovoľnosti

- **Reprofilizovať vlastných zdravotníckych pracovníkov** v súlade s prijatými pandemickými opatreniami
- **Realizovať adaptačné školenie pre reprofilizovaný zdravotnícky personál**, na zabezpečenie podporných činností pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti OAIM a JIS
- **Požiadat' o spoluprácu zdravotníckych pracovníkov v dôchodkovom veku** a dobrej zdravotnej kondícii, pre necovidové pracoviská
- **Osloviť pre spoluprácu zdravotnícky personál**, najmä lekárov a sestry poskytujúcich zdravotnú starostlivosť **mimo ústavnej zdravotnej starostlivosti**
- **Zapojiť do poskytovania zdravotnej starostlivosti študentov zdravotníckeho zamerania** podľa zákona č. 578/2004 Z. z. § 27
- **Požiadat' o spoluprácu ostatných študentov vysokých škôl zdravotníckeho zamerania pri činnostiach súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti** (napr. podávanie jedla, hygienická starostlivosť, mobilizácia a polohovanie pacientov a pod.), ktoré vykonávajú podľa pokynu zdravotníckeho pracovníka
- **Iniciovať spoluprácu v zabezpečení ľudských zdrojov v súčinnosti Ministerstva zdravotníctva SR (prostredníctvom Operačného strediska Krízového koordinačného centra), Ministerstva obrany SR, Ministerstva spravodlivosti SR a Ministerstva vnútra SR pri zabezpečovaní nezdravotníckych činností**

Manažment nedostatku ľudských zdrojov – štátna a zahraničná pomoc

Na riešenie krízových situácií a zmiernenie ich následkov slúži hospodárska mobilizácia. Ministerstvo zdravotníctva SR vytvára z poskytovateľov zdravotnej starostlivosti siet' subjektov hospodárskej mobilizácie na zabezpečenie poskytovania zdravotnej starostlivosti obyvateľom. V krízovej situácii je v týchto subjektoch možné nariadiť pracovnú povinnosť ich zamestnancom, aj iným fyzickým osobám. Príkaz pracovnej povinnosti vydáva Okresný úrad v sídle kraja.

Vybrané relevantné ustanovenia zákona č. 179/2011 Z. z. (texty krátené)

Hospodárskou mobilizáciou (ďalej HM) sa vytvárajú predpoklady na zabezpečenie zdrojov, ktorými sú životne dôležité tovary a služby nevyhnutné na prežitie obyvateľstva a potreby nevyhnutné na zabezpečenie činnosti subjektov hospodárskej mobilizácie. HM sa realizuje prostredníctvom opatrení HM.

Ministerstvo zdravotníctva (§ 13)

- vytvára z poskytovateľov zdravotnej starostlivosti siet' subjektov hospodárskej mobilizácie vo svojej pôsobnosti na zabezpečenie poskytovania zdravotnej starostlivosti obyvateľom,
- koordinuje organizáciu zdravotníckeho zabezpečenia so subjektmi hospodárskej mobilizácie.

Počas krízovej situácie možno na plnenia opatrení HM nariadiť pracovnú povinnosť (§ 2, písm. k):

- zamestnancom subjektov hospodárskej mobilizácie.
- všetkým fyzickým osobám vo veku nad 18 r. a menšom ako dôchodkovom veku, okrem osoby, ktorá sa trvalo stará o dieťa mladšie ako 15 rokov veku (ďalšie menej často nastávajúce podmienky v § 22, odsek (5)).

Fyzická osoba, ktorej bola uložená pracovná povinnosť, je povinná plniť pracovnú povinnosť na mieste a v rozsahu uloženom v príkaze, aj ak jej zamestnávateľ neplní opatrenia hospodárskej mobilizácie a fyzická osoba nie je vopred určená na plnenie úloh hospodárskej mobilizácie. (§ 22, odsek (4), písm. c).

Okresný úrad v období krízovej situácie po nariadení vykonávania opatrení hospodárskej mobilizácie vydáva písomný príkaz fyzickej osobe na vykonanie pracovnej povinnosti (§ 16, odsek (3), písm. d). V každom kraji existujú tzv. Samostatné odbory krízového riadenia kraja, spravidla majú riaditeľa a 1-3 zamestnancov. Počas krízových situácií vykonávajú súčinnosť s orgánmi krízového riadenia kraja, najmä s MZ SR, krízovým štáбом Obvodného úradu v sídle kraja a s orgánmi samosprávneho kraja, rozpracúvajú a zabezpečujú realizáciu vydaných úloh.

- **Nariadiť pracovnú povinnosť zdravotníckym pracovníkom** v súlade s príslušnou legislatívou (odporúča sa akceptovať nižšie uvedené poradie)
 - lekárom a sestram zo špecializovanej ambulantnej starostlivosti, okrem zubno-lekárskej a gynekologickej starostlivosti
 - zdravotníckym pracovníkom zo zariadení jednodňovej zdravotnej starostlivosti
 - zdravotníckym pracovníkom z ústavných zdravotníckych zariadení, ktoré nie sú subjektami hospodárskej mobilizácie
 - zdravotníckym pracovníkom zo zariadení liečebnej a kúpeľnej starostlivosti
 - učiteľom profesijných predmetov na stredných zdravotníckych školách s odbornou spôsobilosťou na výkon zdravotníckeho povolania; a tiež pedagógom vysokých škôl zdravotníckeho zamerania s odbornou spôsobilosťou na výkon zdravotníckeho povolania, ktorí pôsobia za posledných päť rokov tiež v klinickej praxi

Pracovnú povinnosť nenariaďovať zdravotníckym pracovníkom poskytujúcim záchrannú zdravotnú službu, všeobecnú ambulantnú starostlivosť, zdravotníckym pracovníkom poskytujúcim starostlivosť mobilnými hospicmi, ADOS a zdravotníckym pracovníkom poskytujúcim ošetrovateľskú starostlivosť v zariadeniach sociálnej pomoci.

Pri nariaďovaní pracovnej povinnosti na tzv. COVID pracoviskách vziať v úvahu výberové kritériá: predovšetkým vek zdravotníckych pracovníkov (odporúča sa vybrať jednotlivcov narodených po roku 1965), a ak je to reálne aj zdravotný stav a sociálny status. Pri nariaďovaní pracovnej povinnosti na tzv. NECOVID pracoviskách vek nie je výberovým kritériom.

Pri nariadení pracovnej povinnosti zdravotníckemu pracovníkovi je dôležitá ohľaduplná a úctivá komunikácia o nariadení.

- **Využiť ustanovenie zákona č. 578/2004 Z. z. § 30a o dočasnej odbornej stáži** lekárov s kvalifikáciami z tretích krajín
- **Vyzvať na spoluprácu Slovákov - zdravotníckych pracovníkov žijúcich v zahraničí**
- **Zapojiť do poskytovania zdravotnej starostlivosti zdravotníckych pracovníkov Ministerstva obrany SR, Ministerstva spravodlivosti SR a Ministerstva vnútra SR**

Manažment nedostatku ľudských zdrojov – ďalšie ľudské zdroje

- **Zapojiť do zdravotnej starostlivosti dobrovoľníkov a laickú verejnosť**
PRINCÍP STARÁM SA O BLÍZKEHO